

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 17/05107-4

Deres ref.: 17/4458

Dato: 13.11.2017

Ny høring - fagbrev på jobb

Administrativt vedtak:

Vest-Agder fylkeskommune anbefaler ikke etablering av ny opplæringsordning «Fagbrev på jobb».

Begrunnelse:

I høringen foreslår departementet å innføre en ny opplæringsordning for personer som er i arbeid. Intensjonen med ordningen er å gi arbeidstakere, spesielt ansatte i deltidsstillinger, en raskere vei frem til fag-/svenneprøve. I tillegg vil arbeidslivet få mulighet til å få oppgradert ufaglærte til fagarbeidere.

Veiene fram til fagbrev blir stadig flere og tendensen med alle nye ordninger synes å være at etablerte ordninger blir utfordret på at veien fram skal bli kortere og teorikravene reduseres. Læreplanene og kompetansemålene blir ikke redusert tilsvarende.

Dette er vårt hovedinntrykk også av denne nye ordningen som nå foreslås.

Følgende ordninger finnes i dag på veien fram til fag/svenne- og kompetansebrev:

- Lærlingeordningen – både for ungdom og voksne
- Lærekandidatordningen
- Praksiskandidatordningen
- Vg3-fagopplæring i skole som et alternativ til læreplass
- Praksisbrevordningen- etter vår oppfatning en overflødig ordning da denne fint kan ivaretas gjennom lærekandidatordningen
- Top-down realkompetansevurdering
- Realkompetansevurdering kombinert med en av de allerede nevnte ordninger

Vi som forvalter fagopplæringen godkjenner etter lov og forskrift:

- Alle lærekontrakter og opplæringskontrakter
- Alle oppmeldinger til fagprøve og svenneprøve og kompetanseprøve for alle type kandidater
- Utsteder sluttdokumentasjon som vitnemål, fagbrev/svennebrev/kompetansebrev

Gjennom vår forvaltningspraksis må vi holde stø kurs for å levere på de krav som stilles i lov og forskrift for de ulike ordningene. Å forklare de allerede godkjente ordningene til publikum er krevende, og overfor enkelte målgrupper helt umulig. Det er kun de helt spesielt interesserte som nå har oversikt over dette feltet.

Ved å skulle forvalte så mange ulike ordninger er faren veldig stor for at forvaltningen vil bli veldig ulik fra fylke til fylke. Etter vår mening er dette en svært uheldig utvikling.

I stedet for å lage nye kombiordninger med kortere praksistid og mindre teorikrav mener vi utviklingen bør gå i motsatt retning, nemlig ved å rendyrke få veier fram til fag/svennebrev/kompetansebrev. Veiene fram til målet må være enkle å kommunisere ut og forvalte, de må sikre kvaliteten på fagopplæringen og de må sikre at vi skaper framtidens beste fagarbeidere.

Dersom myndighetene likevel innfører ordningen «Fagbrev på jobb» bør følgende kriterier /retningslinjer legges til grunn:

1. Departementet foreslår at ordningen lovfestes, men at fag som skal inkluderes i ordningen fastsettes i forskrift etter råd fra de faglige rådene.

Svar: Vest-Agder fylkeskommune støtter forslaget.

2. Departementet foreslår at ordningen skal gjelde for voksne som ikke har fullført videregående opplæring fra tidligere, og ungdom som avbryter videregående opplæring.

Kandidatene må være i arbeid, og ha minimum 1 år relevant praksis i lærefaget for å kunne delta i ordningen.

Svar: Vest-Agder fylkeskommune anbefaler at målgruppen ikke begrenses til bare personer med rett til videregående opplæring. Utvidelse av gruppen til å gjelde alle ansatte vil bidra til at arbeidslivet kan få hevet kompetansen hos sine ansatte i henhold til behov. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler videre at det bør settes krav til ett års relevant praksis i faget før inngåelse av kontrakt, og forutsetter at praksistiden da tar utgangspunkt i 100% stilling. I tillegg anbefales det at kontraktens lengde blir minimum 1 år. Kandidater som har behov for kortere læretid enn 1 år bør henvises til praksiskandidatordningen. Departementet mener videre at 50 % stilling er tilstrekkelig for å oppnå et tilfredsstillende læringsutbytte. Vest-Agder fylkeskommune anbefaler minimum 80% stilling i kontraktperioden for at opplæringsperioden skal bli tilstrekkelig læringsintensiv. Ved lavere stillingsbrøk bør kontraktstiden utvides for å kompensere for full opplæringstid.

3. Departementet foreslår at det for hver kandidat skal utarbeides en personlig opplæringsplan med krav til opplæring og veiledning. I planen skal det fremgå hvilke læreplanmål kandidaten skal ha opplæring og veiledning i. Det skal fremgå hva fylkeskommunen har ansvaret for og hva bedriften har ansvaret for.

Postadresse:
Postboks 517 Lund
4605 KRISTIANSAND
E-postadresse:
postmottak@vaf.no

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 65
4614 KRISTIANSAND
Internettadresse:
www.vaf.no

Telefon:
38 07 45 00
Organisasjonsnummer:
960 895 827

Svar: Da dette skal være en ny opplæringsordning bør forvaltningen av ordningen innlemmes i opplæringslovens kap. 4.4.

4. Departementet foreslår at det i denne ordningen gis fritak for fellesfag.

Svar: Fritak for fellesfag er i dag mulig i praksiskandidatordningen på bakgrunn av fem års praksis i faget. For voksne privatister i andre yrkesfaglige utdanninger som normalt avsluttes i skole gjelder det samme som for praksiskandidater når det kan fremlegges dokumentasjon for fem års yrkespraksis. Vest-Agder fylkeskommune støtter forslaget om fritak for fellesfag når det kan dokumenteres fem års yrkespraksis. Det stilles likevel spørsmål ved fellesfagenes betydning i fagopplæring, når det i hovedmodellen for fagopplæring settes krav til bestått fellesfag. Ungdom som deltar i denne ordningen vil ikke være kvalifisert for inntak til Vg4 påbygg etter denne ordningen dersom fellesfag utelates.

5. Departementet ber om syn på om det skal fastsettes krav til grunnleggende ferdigheter og utvikles læreplaner og vurderingssystemer for dette, til bruk i fagbrev på jobb.

Svar: Grunnleggende ferdigheter er en del av Vg3 læreplanene. Kandidatene vil da få den nødvendige kompetanse i grunnleggende ferdigheter gjennom veiledning og opplæring i bedrift.

6. Høringsinstansene bes uttale seg om hvordan kandidater, som følger fagbrev på jobb, skal vurderes. Bør de alle gjennomgå sentralt gitt skriftlig eksamen, eller bør det utvikles mer tilpassede vurderingsformer?

Svar: Det bør være krav om Vg3 eksamen, samt tillegg eksamen der fagene har krav om dette. Dette er en god måte å kvalitetssikre gjennomført opplæring før oppmelding til praktisk fag-/svenneprøve.

7. Departementet reiser spørsmål om opplæringsbedriftene bør godkjennes etter samme kriterier som lærebedrifter for å kunne ta del i ordningen.

Svar: Bedriftene som deltar i ordningen bør ha mulighet til å gi den opplæringen som kandidaten har behov for, og godkjennes etter samme kriterier som godkjente lærebedrifter.

8. Departementet ber høringsinstansene uttale seg om bedriftene skal få tilskudd og eventuelt etter hvilken sats og beregningsmetode.

Svar: Dersom det skal ytes tilskudd til denne opplæringen, bør dette være etter Basistilskudd II.

9. Forslaget vil etter departementets oppfatning ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Svar: Innføring av en ny ordning som «Fagbrev på jobb» vil medføre økt volum på kandidater som skal ta fag-svenneprøve. Om det blir innført tilskudd til lærebedrift, så vil dette ha økonomisk konsekvenser for fylkeskommunene avhengig av omfanget. Fylkeskommunen skal også utføre realkompetansevurdering, godkjenne lærebedrifter, gi veiledning til instruktører i bedrift og tilby teoriopplæring.

Med vennlig hilsen
Seksjon for fagopplæring

Kai Tore Flottorp
Fagopplæringssjef

Postadresse:
Postboks 517 Lund
4605 KRISTIANSAND
E-postadresse:
postmottak@vaf.no

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 65
4614 KRISTIANSAND
Internettadresse:
www.vaf.no

Telefon:
38 07 45 00
Organisasjonsnummer:
960 895 827